REPUBLICA MOLDOVA
CONSILIUL RAIONAL CĂUŞENI
D E C I Z I E nr. 4/22
din „23", iulie 2025 proiect

Cu privire la modificarea Deciziei Consiliului raional Căuşeni nr. 8/1 din 5 decembrie 2024 „Cu privire la aprobarea bugetului raional Căuşeni pentru anul 2025", cu modificările ulterioare

Având în vedere Deciziile Consiliului raional adoptate pe parcursul perioadei ianuarie-mai 2025 „cu privire la alocarea mijloacelor financiare din soldul de mijloace bănești constituit în urma executării bugetului raional pentru anul 2024", decizia Consiliului raional nr.3/14 din 06 mai 2025 „cu privire la cooperarea cu unele autorități publice locale de nivelul întâi din raionul Căușeni", precum și solicitările autorităților publice locale Primăriei Opaci, Plop-Știubei și Cîrnățeni;

Demersurile instituțiilor din subordinea Consiliului raional Căușeni;

Hotărârea nr.4 /20.05.2025 privind aprobarea calendarului de activități pe anul 2025 al Asociației „Euroregiunea Siret-Prut-Nistru-AESPN" din municipiul Iași, România;

Hotărârea Guvernului nr. 311 din 28.05.2025, cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2025;

Dispoziția Președintelui Raionului Căușeni, nr.68-a din 16.06.2025, cu privire la includerea în bugetul raional pentru anul 2025, a transferurilor capitale cu destinație specială, repartizate prin alte acte normative decât Legea Bugetului de Stat;

în baza prevederilor art.62 din Legea cu privire la actele normative nr.100 din 22.12. 2017;

cu art.61 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25.07.2014;

în conformitate cu art. 4 alin. (2), (1) lit.b), art. 28 alin.(1), (2) lit.a), (3),(4), art.32 lit.a) din Legea privind finanțele publice locale nr. 397-XV din 16.10.2003, cu modificările ulterioare;

art.art. 5, 7, 10, 21, 23, 25, 53, 118, 120 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr. 116 din 19.07.2018, cu modificările ulterioare;

în temeiul art. 43 alin.(1) lit.b), (2) şi 46 din Legea privind administraţia publică locală nr.436-XVI din 28.12.2006, cu modificările ulterioare, Consiliul raional Căuşeni

D E C I D E:

1. Se modifică Decizia Consiliului raional Căuşeni nr. 8/1 din 5 decembrie 2024 „Cu privire la aprobarea bugetului raional Căuşeni pentru anul 2025", cu modificările ulterioare, în pct.1 al Deciziei, suma aprobată a bugetului raional pentru anul 2025, se modifică după cum urmează:
- la venituri se majorează cu suma de **1018,4 mii lei**, cifra **„346684,8"** se substituie cu cifra **„347703,2"** și la partea de cheltuieli se majorează cu suma de **6312,1 mii lei,** cifra **„348152,7"** se substituie cu cifra **„354464,8"**, la subpunctul 1.8. după sintagma „de stat" se completează cu textul „și alte bugete", în continuare după text.

2. Anexele 1,2,3,4,5,7,8,9 și 11, se substituie cu Anexele 1,2,3,4,5,7,8,9 și 11, la prezenta decizie.

3. Prezenta Decizie poate fi contestată cu cerere de chemare în judecată la Judecătoria Căușeni, cu sediul Central pe adresa or.Căușeni, str.Ștefan cel Mare 86, în termen de 30 zile de la publicare, conform Codului administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018.

4. Prezenta Decizie se plasează în Registrul de stat al actelor locale și se comunică:
- Preşedintelui raionului Căuşeni;
- Vicepreşedintilor de raion;
- Aparatului Preşedintelui raionului;
- Direcţiei Finanţe Căuşeni;
- Direcției Educație, Cultură, Tineret , Sport și Turism;
- Centrului Militar Teritorial Căuşeni;
- Instituțiilor de învățământ gimnazial și liceal;
- Populației raionului prin intermediul plasării pe pagina web a Consiliului raional Căușeni.

PREŞEDINTELE
ŞEDINŢEI

CONTRASEMNEAZĂ
SECRETARUL CONSILIULUI RAIONAL
Feodor PARA

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de decizie „Cu privire la modificarea Deciziei Consiliului raional Căușeni nr.8/1 din 05 decembrie 2024 „Cu privire la aprobarea bugetului raional Căușeni pentru anul 2025", cu modificările ulterioare

1. Denumirea sau numele autorului şi, după caz, a/al participanţilor la elaborarea proiectului actului normativ
Direcția Finanțe a Consiliului raional Căușeni
2. Condiţiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. *Proiectul de Decizie dat, este elaborat în baza demersurilor instituțiilor din subordinea Consiliului raional Căușeni, ce au ca scop alocarea mijloacelor financiare necesare pentru buna activitate cât si revizuirea veniturilor de la prestarea serviciilor cu plată, confom cadrului legal modificat; a prevederilor Hotărârii Guvernului, nr. 311 din 28.05.2025, cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2025; Deciziei Consiliului raional Căușeni nr. 3/14 din 16.05.2025 „Cu privire la cooperarea cu unele autorități publice locale de nivelul întâi din raionul Căușeni", Deciziilor Consiliului raional cu privire la alocarea mijloacelor financiare din soldul de mijloace bănești constituit în urma executării bugetului raional pentru anul 2024, instituțiilor finanțate din bugetul raional, în dependență de necesitățile apărute, precum și Hotărârii nr.4 / 20.05.2025 privind aprobarea calendarului de activități al Asociației „Euroregiunea Siret-Prut-Nistru-AESPN" Iași, România, prin care au fost acordate 9000 euro Consiliului Raional - finanțare pentru dotarea sălii de ședințe a consiliului raional cu o tablă interactivă în scopul unei abordări inovative cu informații în timp real, pentru eficientizarea activităților administrației publice locale; solicitărilor înaintate de către primăriile Opaci, Plop-Știubei și Cârnățeni, cu privire la alocarea mijloacelor financiare în scopul cooperării pentru implimentarea unor proiecte.* *Ținând cont de prevederile art. 28 alin.(1), (2) lit.a), (3),(4), art.32 lit.a) din Legea privind finanțele publice locale, nr. 397-XV din 16.10.2003, cu modificările ulterioare; cu prevederile art. 61 din legea finanțelor publice și responsabilitățile bugetar- fiscale nr.181/2014, în cazul apariției necesității de revizuire a cheltuielilor parvenite pe parcursul anului, precum și de faptul că au fost alocate mijloace financiare cu titlul de transferuri către unele primării, administratorul de buget lansează procedura de modificare a bugetului aprobat prin înaintarea spre examinare și aprobare a indicatorilor ce urmează a fi precizați în bugetul raional, atât la venituri cât și la cheltuieli.*
2.2. Descrierea situaţiei actuale şi a problemelor care impun intervenţia, inclusiv a cadrului normativ aplicabil şi a deficienţelor/lacunelor normative
*Conform Deciziilor Consiliului raional adoptate pe parcursul perioadei ianuarie – mai anul 2025, cu privire la alocarea mijloacelor financiare din soldul de mijloace bănești constituit în urma executării bugetului raional pentru anul 2024, au fost alocate surse financiare în sumă totală de **6761,6** mii lei, instituțiilor bugetare finanțate din bugetul raional pentru diferite necesități și primăriilor, în scopul realizării unor proiecte de reparații/ investiții capitale, care, conform prevederilor legale, este o sursă de finanțare ce duce la modificarea bugetului raional la partea de cheltuieli. Din suma totală de 6761,6 mii lei, suma de 2694,4 mii lei constituie transferuri cu destinație specială acordate autorităților locale de nivelul întâi și se regăsesc în Anexa nr.11 a proiectului de decizie dat.* *În baza Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2025, conform prevederilor Hotărârii Guvernului, nr. 311 din 28.05.2025, a fost alocată Consiliului raional, suma de **700,0 mii lei**, pentru gimnaziul Chircăiești, la implimentarea proiectului de reparație capitală a sălii de sport. Conform prevederilor Legii finanțelor publice locale nr.397/2003, art.27 (2), aceste alocații au fost incluse în bugetul instituției prin Dispoziția Președintelui raionului nr.68-a din 16.06.2025, care prevede informarea și aprobarea ulterioară de către Consiliul raional.* *Totodată, în bază Acordului de finanțare care a fost încheiat între Consiliul raional și Asociația „Euroregiunea Siret-Prut-Nistru-AESPN" din Iași, România, având ca obiect finanțarea Consiliului raional cu suma de 9000 euro, pentru proiectul „Dotarea sălii consiliul raional cu o tablă interactivă" cu titlul de donații, urmează a fi incluse în bugetul raional la partea de venituri și respectiv la linia de cheltuieli conform destinației, estimativ, suma de **177,5 mii lei**. Costul acestei table, care se intenționează a fi achiziționată conform ofertei propuse este de **336,4 mii lei**, se propune de alocat diferența de **158,9 mii lei** Aparatului Președintelui.* *Având în vedere uzura și defectarea aparatelor de aer condiționat și alte necesități apărute, pentru crearea unui mediu de lucru potrivit, este necesară amenajarea sălii de ședințe prin dotarea cu mijloacele propuse spre achiziționare, care necesită alocări suplimentare în sumă de **246,9 mii lei** și suma de **12,8 mii lei,** pentru procurarea a 4 corturi care sunt necesare la desfășurarea diferitor măsuri organizate sau la care participă subdiviziunile consiliului raional.*

*La fel se propune includerea sumei de **50,0 mii lei** pentru organizarea și desfășurarea festivității dedicate sectorului agroalimentar, conform Regulamentului de desfășurare a sărbătorii "Ziua Lucrătorului din Agricultură și Industria Prelucrătoare", aprobat prin Decizia Consiliului raional nr.5/22 din 25 octombrie 2024.*

*La solicitarea șefei Direcției Educație, Cultură, Tineret, Sport și Turism și adresarea directorului Casei Raionale de Cultură de a aloca **248,1 mii lei** pentru procurarea a 55 costume (uniforme de vară) pentru membrii formației artistice model "Fanfara Căușeni", se propune suplimentarea devizului de cheltuieli aprobat pentru anul curent al instituției cu suma menționată.*

*Având în vedere starea deplorabilă a gardului Școlii de Arte Căușeni, este necesar de a efectua lucrări de amenajare a împrejurimilor aferente acesteia și se propune de a aloca suma de **245,0 mii lei**, în acest scop.*

*Prin demersul nr.662 din 05.06.2025, Comandantul Centrului Militar Teritorial Căușeni, s-a adresat Consiliului raional de a aloca suplimentar mijloace financiare în sumă de 206,2 mii lei pentru achitarea serviciilor medicale a recruților și rezerviștilor pentru anul 2025. În urma analizei mersului executării bugetului aprobat pentru activitatea Centrului militar din sursele bugetului raional și a estimării calculului pentru serviciile date, ținându-se cont de alocațiile prevăzute în bugetul instituției la activitatea „recrutare", s-a propus redistribuirea unor surse interne din economiile create pe perioada semestrului I, la unele articole de cheltuieli în sumă de **63,3 mii lei** (inclusiv de la cheltuieli de personal 11,3 mii lei) și respectiv se propune alocarea suplimentară a sumei de **123,0 mii lei** cu destinație specială pentru acoperirea cheltuielilor solicitate.*

*Totodată, având în vedere apariția unor lucrări adăugătoare care au parvenit pe parcursul executării procesului de construcție a sălii de sport la Liceul „M.Sadoveanu" din s.Fîrlădeni, este necesară suma suplimentară de **886,7 mii lei,** pentru finalizarea lucrărilor date.*

*În baza demersului Inspectoratului de poliție Căușeni, nr.34/29-6806 din 07.07.2025, prin care s-a intervenit respectuos cu solicitarea de a acorda un suport material sub formă de chipamente de protecție împotriva incendiilor, se propune alocarea a **32,2 mii lei**, Aparatului Președintelui, cu transmiterea ulterioară a acestora cu titlu gratuit, către solicitant.*

*Deasemenea, ținând cont de faptul că odată cu adoptarea Hotărârii Guvernului nr.80/2025 cu privire la alimentarea copiilor și elevilor din instituțiile publice de învățământ general și profesional tehnic secundar prin care s-a decis alimentarea gratuită a elevilor claselor a V-IX, liceul Al.Mateevici, din or.Căușeni,intervine cu propunerea de a micșora planul la veniturile colectate din plățile pentru alimentare, cu suma de **158,3 mii lei**. La fel, ținând cont de mărirea tarifelor la resursele energetice se propune majorarea planului la veniturile colectate la Aparatul Președintelui raionului din darea în locațiune a încăperilor din gestiunea Consiliului raional, cu suma de **299,2 mii lei**.*

Prin Decizia consiliului raional nr.2/21 din 28.03.2025, cu privire la transmiterea în gestiune a bunurilor imobile, au fost micșorate unitățile de personal la Școala Sportivă cu 2,0 unități, Totodată, în urma suplinirii numărului de autobuze școlare la Direcția Educație, Cultură, Tineret, Sport și Turism, au fost majorate unitățile de personal la activitatea „ Serviciul de transport școlar "cu 2,0 unități, modificări care au fost reflectate în Anexa nr.9 la prezenta Decizie.

Toate aceste propuneri de alocări suplimentare necesare pentru buna activitate a instituțiilor și a Consiliului raional incluse în Proiectul de decizie dat, se regăsesc în Anexele 1,2,3,4,5,7,8,9 și 11 la proiectul de decizie..

Reieșind din cele expuse precum și conducându-ne de cadrul legal actual, ce are ca scop modificarea indicatorilor bugetari aprobați la venituri și la cheltuieli, este necesar de a propune proiectul dat Consiliului raional pentru examinare și aprobare.

3. Obiectivele urmărite şi soluţiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului şi evidenţierea elementelor noi

Prin acest proiect de Decizie, se propune a fi modificată suma bugetului raional, aprobat pentru anul 2025, prin majorarea la partea de venituri cu suma de 1018,4 mii lei, care se reflectă în Anexa nr. 2 la prezenta decizie, completându-se cu două rânduri noi în redacția "Donații voluntare pentru cheltuieli capitale din surse externe pentru instituțiile bugetare"și "Transferuri capitale primite cu destinație specială între bugetul de stat și bugetele locale de nivelul II" , și la partea de cheltuieli, cu suma de 6312,1 mii lei , dintre care: 5293,7 mii lei, constituie alocații din soldul de mijloace bănești constituit în urma executării bugetului pentru anul 2024 în baza Deciziilor adoptate de către Consiliul raional în ședințele desfășurate pe parcursul perioadei anului curent a lunii mai și suma de 177,5,0 mii lei din sursele parvenite cu titlu de donații, suma de 140,9 mii lei din majorarea veniturilor colectate și suma de 700,0 mii lei ca alocații conform Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2025, pentru gimnaziul Chircăiești la proiectul de reparație capitală a sălii de sport. Totodată aceste alocații au fost reflectate în Anexele nr.3,4,5,7,8,9 și 11 la liniile bugetare conform destinaților.

3.2. Opţiunile alternative analizate şi motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Dat fiind faptul că, actele normative cu caracter financiar care au stat la baza propunerilor modificării Deciziei bugetare anuale, sunt adoptate în anul bugetar în curs și având în vedere că alocațiile din soldul de mijloacele bănești constituit în urma executării bugetului raional pentru anul 2024, constituie sursă de finanțare ce duc la modificarea indicatorilor aprobați în bugetul raional, este necesar de adus în concordanță Decizia bugetară anuală la venituri și cheltuieli, cu sumele alocate suplimentar.

Sursele financiare în sumă de 700,0 mii lei, alocate pentru lucrări de Reparație capitală a sălii de sport de la gimnaziul „Mihai Viteazul"din satul Chircăiești, prin Hotărârea Guvernului nr.311 din 28.05.2025, cu privire la aprobarea Programului activităților de reintegrare a țării pentru anul 2025, au fost incluse în bugetul raional prin Dispoziția Președintelui raionului nr.68-a din 16 iunie 2025, care la fel servesc motiv de rectificare a bugetului raional aprobat pentru anul bugetar în curs. *Analogic, donațiile externe din partea Asociației „Euroregiunea Siret-Prut-Nistru-AESPN" Iași, care au fost acordate Consiliului raional prin Hotărârea din 4 mai 2025, pentru implimentarea proiectului menționat anterior în pct.2 subpct.2.1 al prezentei note, a dus la modificarea indicatorilor aprobați în bugetul raional prin includerea unei linii bugetare noi la venituri și la cheltuieli.*
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public – *În urma modificărilor propuse, se vor majora veniturile și cheltuielile aprobate în bugetul raional și vor constitui la partea de venituri suma de 347703,2 mii lei și la partea de cheltuieli, suma de 354464,8 mii lei.*
4.2. Impactul financiar şi argumentarea costurilor estimative - *Bugetul raional se modifică prin majorare la partea de venituri cu suma de **1018,4 mii lei** și la partea de cheltuieli cu suma de **6312,1 mii lei,** având ca surse: soldul de mijloace bănești disponibil la contul bugetului raional la situația de 31.12.2024, donațiile externe, majorările veniturilor colectate și alocațiile de la Biroul de Reintegrare a țării.*
4.3. Impactul asupra sectorului privat – *Prezenta modificare a bugetului raional, impact asupra sectorului privat nu are.*
4.4. Impactul social – *nu are.* 4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal - *nu are.* 4.4.2. Impactul asupra echității şi egalității de gen - *nu are.*
4.5. Impactul asupra mediului - *nu are.*
4.6. Alte impacturi şi informaţii relevante – nu sunt.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislaţia UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislaţia naţională
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislaţiei UE
Nu are ca scop și nu necesită măsuri pentru armonizarea legislației naționale cu cea a Uniunii Europene.
6. Avizarea şi consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor legale privind transparența în procesul decizional, proiectul de Decizie dat, urmează a fi plasat pe pagina oficială a Consiliului raional, pentru consultări publice. Totodată acest proiect de Decizie, urmează a fi examinat în cadrul comisiilor de specialitate ale Consiliului raional.
7. Concluziile expertizelor
Proiectul de Decizie propus, respectă interesul public, păstrează balanța bugetului și în redacția propusă, nu conține factori de risc, care pot genera riscuri de corupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul Deciziei „Cu privire la modificarea Deciziei Consiliului raional Căușeni nr.8/1 din 05 decembrie 2024 „Cu privire la aprobarea bugetului raional Căușeni pentru anul 2025", cu modificările ulterioare, se încorporează în cadrul normativ existent al Republicii Moldova și nu prevede elaborarea actelor normative noi.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
*Din soldul de mijloace bănești constituit în urma executării bugetului raional pentru anul 2024, proiectul prevede repartizarea alocațiilor către bugetele autorităților publice locale de nivelul I, acceptate în baza Deciziei Consiliului raional nr.3/14 din 16.05.2025, cu titlu de transferuri cu destinație specială, în sumă de **1947,2** mii lei și **747,2 mii lei** propuse prin proiectul de Decizie cu privire la cooperarea cu unele autorități întru realizarea unor proiecte de investiții/reparații capitale. La fel proiectul prevede alocarea unor mijloace bănești din aceeași sursă pentru acoperirea unor cheltuieli neprevăzute în bugetele instituțiilor finanțate din bugetul raional, cât și suma de **2903,3** mii lei, alocată prin deciziile Consiliului raional pe parcurs, pentru necesitățile stringente precum și efectuarea unor lucrări de reparație capitală a clădirilor în care activează instituțiile bugetare a căror fondator este Consiliul raional. Totodată sunt incluse alocatiile propuse spre aprobare prin proiectul de decizie cu privire la alocarea mijloacelor financiare Aparatului presedintelui in sumă de 32,2 mii lei pentru procurarea si transmiterea cu titlul garatuit a unor bunuri Inspectoratului de Poliție , suma de 245,0 mii lei – Scolii de Arte Căuseni și 886,7 mii lei pentru lucrări adăugătoare la obiectul de construcție la Liceul M.Sadoveanu Fîrlădeni.*

Șefa Direcției Finanțe **Axenia Para**